

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XVI. & ultimum. Omnia trium prædictarum viarum exercitia ad duo
potiſſima reduci poſſe.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Quemadmodum quoque in accretione corporali, idem homo qui nascitur, idem adolescit, idem ad virile pervenit robur, & maturitatem: ætates tamen & perfectiones earum multum inter se differant.

His ita præsuppositis, ostendamus nunc, quæ potissimum ea sint exercitia, quæ ab initio conversionis usque ad vitæ finem perseveranter continuari possint ac debeant, ad quæ tanquam ad certas stationes recurrens anima, reliquorum operum suorum seriem debito modo ordinare possit. Neque enim aliud intendimus, quam firmas, fixasque præfigere columnas, & bases, quibus ianixum spiritualis ædificii fundamentum, in perfectionis celestis fastigium & culmen exurgat. Eæ tres sunt, quarum prima est puritas sive purgatio, quæ nihil aliud est, quam continuum noxia omnia, quæ contra veram puritatem ac munditiam cordis in omni statu occurrunt impedimenta, tollendi studium: Quod consistit in vera peccatorum contritione, sui ipsius abnegatione, passionum mortificatione, omnium curarum inutilium imaginumque abstractione, usque dum illud de nobis dici possit: Beati mundo corde quoniam ipsi DEUM videbunt. En itaque, lector charissime, exercitium puritatis sive purgationis, quod à primo conversionis tuæ die, usque ad ultimum vitæ tuæ, continuò prosequi debes; quantumcunque enim quis perfectus sibi videatur, semper tamen habebit in hac mortali vita quod mortificet, quod purget, quod superet & expugnet, nec unquam deerunt ei, qui auferat impedimenta.

Secunda vitæ spiritualis columna, continuumque ad quod recurrere debemus exercitium, est lux, cognitio nimirum sui ipsius, & cognitio DEI: in quibus duobus universam Christianæ philosophiæ perfectionem, *S. Augustinus* complexus est his ad hoc utens terminis: *noverim me, noverim te.* Et *S. Franciscus.* *Quæst tu Domine, & quis sum ego?* Hæc itaque cognitio initium sumit in via purgativa, & in omnibus continuata viis, majorem semper acquirit perfectionem.

Primo siquidem peccata nostra, earumque turpitudinem, nostramque erga DEUM ingratitude agnoscimus. Deinde ipsum quoque DEUM ex misericordiæ, justitiæque, præcipue verò acerbissimorum dolorum Christi Domini affectuosa & compassiva consideratione cognoscimus. Hæc autem viæ purgativæ imperfecta cognitio, in illuminativa in virtutem transit humilitatis, desideriumque proprii contemptus. Dei quoque notitia, quæ antea erat quasi rudis & animalis, & infantium spiritualium propria, crescit innumerabilium ipsius perfectionum contemplatione, & præcipue meditatione, & imitatione virtutum omnium, eminentissimè in sacratissima Christi Domini humanitate resplendentium. Ac tandem in via unitiva, illa sui ipsius cognitio in tantum excrevit, ut anima intra seipsam profundissimè humiliata, ab omnibus contemni, despici, pro nihilo haberi, quinimo si fieri posset seipsam annihilare concupiscat, & summo studio, omnem ignominiam occasionem quaerit, maximaque exultatione omnem honoris proprii jacturam perferat: tanto enim perfectius seipsam anima cognoscit, quanto amplius in DEI cognitione perficitur: quæ profectò DEI cognitio, hæc in via multò quàm in præcedentibus purior & perfectior; in sublimiorem ipsius DEI contemplationem, sive notitiam assurgit.

Tertia denique columna, sive perpetuum exer-

citium est amor, ad quem cætera omnia, tanquam in finem ordinantur. Hic in via purgativa adhuc impurus, imperfectus, & quodammodo mercenarius; per actus attritionis, sive contritionis exerceri solet. In illuminativa verò à passionum nostrarum inquinamentis magis depuratur, & cum ipsa cognitione magis perficitur. Ac denique cum in viâ unitivâ statu multo nobilior & eminentior sit cognitio, multò quoque ferventior & ardentior est illius amor. Atque ita unus idemque amor, in via purgativa adhuc tepidus, aut saltem sensibilis & impurus; in illuminativa fervet; in unitiva omnibus contrariis devictis & expulsis, exardescit. Eodem modo quo idem calor lignum primò remissè calefacit, postea intenditur, & eoque angetur, ut lignum in ignis formam transmutet. Quis autem est iste calor, nisi de quo loquimur, amor? qui eoque excrevit, usque dum felicissimâ metamorphosi hominem in DEUM convertat & transformet.

Porro in multiplici affectuum horum exercitiorum varietate, illos seligere poterit anima, qui uberioris devotionis sensum causare solent, vel à quibus, consideratâ officii, vel personæ qualitate, majorem in se profectum vel subsidium emanaturum confidit.

Advertendum est consequenter, quanto magis quis in harum viarum exercitio faciat progressus, nunquam tamen priora esse deserenda, sed debito modo & ordine posterioribus conjungenda; Quinimò quando plus proficit, tanto perfectius priora continuare debet. Exempli gratiâ, contritio & sui ipsius cognitio, & abominatio; quæ sunt viæ purgativæ, nequaquam in posterioribus viis omittuntur, sed perficiuntur. Similiter passionum mortificatio & virtutum acquisitio, quæ ad viam illuminativam spectant, multò ferventius & perfectius in via unitiva debent exerceri.

Ex quibus omnibus manifestò apparet, quomodo per totam spirituales viam eadem exercitiorum series continuari & servari possit; imò ipsa eadem esse omnium viarum exercitia, solum inter se majori minori perfectione distincta.

CAPUT XVI.

& ultimum.

Omnium trium prædictarum viarum exercitia ad duo potissima reduci posse.

OMnia, quæ superius pertractavimus, brevitate gratiâ reduci possunt ad duo exercitiorum genera; quæ sunt motus quidam sive actus voluntatis interni, duos contrarios terminos, veluti duos polos respicientes. Unus in aversione, alter in conversione consistit. Aversionem intellige ab omni peccato, delectatione, gustu, solitudine, & inordinato cujusque creature affectu. Conversionem verò ad bonum, ad Deum, ad virtutum exercitia. Aversio consistit in vera compunctione, & omnimoda rerum omnium, quibus perfecta cordis puritas impediri potest, abnegatione; Conversio autem in stabili ad DEUM adhesionem, amore, unionem.

Ad hæc duo, universa vitæ spiritualis substantia & perfectio, compendio quodam reducitur, ut qui hæc diligenter exercitârit, brevissimo tempore

pore omni perfectionis culmen attingat. Aliud enim nihil est vita spiritualis, quam ut homo à seipso exeat, & in DEUM tendat: arque ita inter hos duos polos seu terminos vitæ spiritualis versetur, & eò omnia purgationis, lucis, & amoris præscripta destinantur. Terrenorum etenim affectuum mortificatio, sui ipsius perfecta cognitio, quæ se omni solatio indignum iudicat; Dei attenta consideratio, quæ eum solum querendum, reverendum, & amandum agnoscit, quem alium respiciunt finem, nisi ut homo à seipso avertatur ad DEUM totus convertatur, & à se existens in DEUM tendat?

Ne quis autem ignoret qualiter in quolibet statu prædicta duo prædicare debeat exercitia, hanc eorum praxin breviter subjiciamus.

In via purgativa aversio erit ab omni peccato, gustu, & sensibili delectatione, per veros contritionis, & odii sui ipsius actus. Conversio vero per magnam obtinendam remissionis suorum peccatorum fiduciam, & firmum DEO fideliter deinceps serviendi, illumque super omnia amandi propositum. Viræque verò adjura per affectuosam dolorum Domini nostri JESU Christi compassionem, & humilem pro collatis meritis pretiosissimi sanguinis ipsius beneficiis, præsertim verò vocationis, & ereptionis à peccatorum occasionibus, gratiarum actionem. In illuminativa, aversio esse debet à peccatis venialibus, aliisque quas passiones nostræ immortificatæ (præsertim tamen amor proprius à quo ceteræ derivantur) causare solent, imperfectionibus, om-

nimoda videlicet illarum extirpatione, & perfecta sui ipsius abnegatione. Conversio ad DEUM purè propter DEUM fieri debet. Viræque autem sedula vitæ Domini nostri JESU meditatione, virtutumque imitatione, & amoris à pro beneficiis generalibus & particularibus suis ipsius oblatione.

In via denique unitiva, exercitio aversionis cor ab omni cogitatione superflua, recordatione, affectu, omni que re etiam minima, quæ DEUS non est, verè & perfectè expurgatione mundabitur. Conversionis verò, sese in amorosissimam cum DEO transformare conabitur unionem, & si ita loqui liceat, mutuam animorum identitatem; sed tamen per Dominum nostrum JESUM Christum, infiniti scilicet ipsius ergà nos amoris contemplatione, & nostri ipsius cum sanctissimo ipsius spiritu conformatione.

Juvat etiam ad hæc exercitia, vera cordis humiliatio, quæ quis nihilitatis suæ profundissimum nihil considerans, seipsum exinaniendo, humiliando, & quasi annihilando, sub omnium pedibus, tanquam indignissimum quem terra festineat, deiecit, ac ejuldem sic humiliati cordis sublimissima in DEUM elevatio, per universalsissimam pro omnibus beneficiis sibi, toti que mundo collatis gratiarum actionem, cum vivo & efficaci desiderio, ut tam bonus Dominus ab omnibus creaturis suis gloriosissimè & sublimissimè laudetur, benedicatur, glorificetur, adoretur, & nunc & semper, & per infinita sæculorum sæcula.

Amen.

